

Rapport deputaten hoger beroep

Generale Synode van de Gereformeerde Kerken Meppel 2017

Het auteursrecht van deze tekst berust hetzij bij de auteur, hetzij bij de Gereformeerde Kerken in Nederland. Voor alle zaken het auteursrecht betreffend kan contact opgenomen worden met het deputaatschap administratieve ondersteuning via: dao@gkv.nl.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in wat voor vorm of op wat voor manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende, behoudens de uitzonderingen bij de wet gesteld.

	Inleiding	3
1	Verslag van de werkzaamheden	3
2	Samenstelling nieuwe deputaatschap	4
3	Nieuwe opdracht	5

Bijlagen

1	Opdracht van de GS Ede 2014	6
2	Samenstelling deputaatschap en rooster van aftreden	6
3	Begroting	7
4	Voortgangsverslagen	7

Met de inwerkingtreding per 1 juli 2015 van de herziene Kerkorde heeft de kerkelijke rechtspraak – kerkordelijk - een meer stevige basis gekregen. In F74 tot en met F79 is de kerkelijke rechtsgang beschreven in termen van beroep en hoger beroep (inclusief herziening) en zijn kaders gegeven voor de wijze waarop de kerkelijke rechtspraak door de kerkelijke vergaderingen dient te worden uitgeoefend (F75). Op grond van F75.3 is op 1 juli 2015 ook de Generale regeling voor de kerkelijke rechtspraak in werking getreden (zie [http://www.gkv.nl/kerkorde/f-besluitvorming-en-rechtsmiddelen bij F75.3](http://www.gkv.nl/kerkorde/f-besluitvorming-en-rechtsmiddelen-bij-F75.3)). Deze regeling bevat het procesrecht voor zowel beroep als hoger beroep (inclusief herziening). Ten behoeve van de overgang van het oude naar het nieuwe recht heeft de generale synode van Ede het volgende overgangsrecht vastgesteld:

- a. een appelschrift dat vóór 1 juli 2015 tegen een uitspraak van een classis is ingediend bij de daartoe op dat moment bevoegde particuliere synode, wordt ter behandeling doorgezonden naar de (deputaten van de) generale synode, indien in redelijkheid van die particuliere synode niet gevergd kan worden dat zij het appelschrift op zorgvuldige wijze kan afhandelen voor haar laatste vergadering vóór 1 juli 2015;
- b. een na 1 juli 2015 ingesteld beroep of hoger beroep dient beoordeeld te worden naar het recht ten tijde van het ontstaan van het geschil tussen partijen, tenzij beide partijen anders aan de meerdere vergadering verzoeken en de meerdere vergadering dit op pragmatische gronden wenselijk acht.

Vanuit dit kerkrechtelijk kader heeft het deputaatschap hoger beroep sinds 1 juli 2015 zijn werkzaamheden verricht. Voor appelschriften/hoger beroepszaken van voor 1 juli 2015 heeft het deputaatschap uitvoering gegeven aan de (oude) 'Regeling voor de appelprocedure ad artikel 31 KO van de generale synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland', vastgesteld door de generale synode van 2011.

1 Verslag van de werkzaamheden

In de verslagperiode zijn bij de generale synode vier hoger beroepschriften ingediend, waarvan ons deputaatschap de behandeling op zich heeft genomen.

Eén hoger beroepschrift richtte zich tegen de uitspraak van de commissie van beroep in predikantszaken d.d. 3 juli 2015 in verband met de beëindiging van de werkzaamheden van een predikant met een bijzondere opdracht. Het hoger beroep is reeds in een vroeg stadium van de behandeling door de indiener ingetrokken.

In de overige drie zaken zal ons deputaatschap de generale synode separaat adviseren. In één zaak is nog het kerkrecht van voor 1 juli 2015 van toepassing. Een andere zaak is ontstaan na 1 juli 2015, zodat het nieuwe kerkrecht daar van toepassing is. In de derde zaak heeft het deputaatschap het door de generale synode vastgestelde overgangsrecht toegepast (zie inleiding, overgangsrecht onder a).

De ambtelijk secretaris van ons deputaatschap heeft de deputaten beroepszaken van de classes en particuliere synoden benaderd met de vraag of er daar nog zaken in behandeling zijn die mogelijk in hoger beroep aan de generale synode voorgelegd zouden kunnen worden. De verwachting is dat het bij deze drie zaken zal blijven. Mogelijk wordt nog een vierde zaak toegevoegd.

Voor de Generale Synode van Meppel geldt dat zij bij de behandeling van de hoger beroepszaken voor het eerst geconfronteerd zal worden met het procesrecht zoals opgenomen in de Generale regeling voor de kerkelijke rechtspraak. Voor de wijze van behandeling ter synode bevat de generale regeling een aantal procedurevoorschriften die voor heen niet gebruikelijk waren. In een begeleidend schrijven bij de aanbidding van onze adviezen zullen wij hier nader op ingaan.

In het rapport uitgebracht aan de Generale Synode van Ede heeft ons deputaatschap de verwachting uitgesproken dat onder de herziene Kerkorde het aantal hoger beroepen op de

generale synode wel eens zou kunnen toenemen. De 'oude' kerkelijke rechtsgang leidde van de classis via de particuliere synode naar de generale synode. De procedure bij en de uitspraak van de particuliere synode veronderstelde een zeefwerking. Nu de particuliere synode (nieuwe stijl) nog slechts een beperkte rechtsprekende taak heeft, is de reguliere rechtsgang die van de classis rechtstreeks naar de generale synode geworden, hetgeen tot meer zaken zou kunnen leiden. Wij moeten echter constateren dat de verwachte toename van zaken bij de generale synode is uitgebleven. Naar de achtergronden is het echter gissen; het vinden van een verklaring vergt nader (empirisch) onderzoek. Ons deputaatschap heeft daaraan op dit moment geen behoefte.

In de overgang van de oude naar de herziene Kerkorde heeft het deputaatschap kerkorde diverse informatieve bijeenkomsten georganiseerd waar ook aan hoofdstuk F aandacht is gegeven. Ons deputaatschap heeft op het onderdeel van kennisoverdracht de tekst op de pagina van ons deputaatschap aangepast. Deze bevat nu op hoofdlijnen de kerkelijke rechtspraakprocedures.

Het voornemen bestaat om in het voorjaar van 2017 bijeenkomsten te organiseren, in samenspraak met het deputaatschap kerkorde, voor met name deputaten beroep van classes en particuliere synoden. Het doel van deze bijeenkomsten is om de eerste ervaringen te vernemen van deze deputaten met hoofdstuk F van de herziene Kerkorde en met de Generale regeling voor de kerkelijke rechtspraak. Daarnaast zijn de bijeenkomsten bedoeld voor toerusting in de behandeling van beroepszaken waarbij gekozen is voor het thema 'herstel van vrede door recht' (F75.1).

In de vorige verslagperiode is de gedachte opgekomen om de kerkelijke jurisprudentie (in geanonimiseerde vorm) op enigerlei wijze te publiceren. De vorige synode gaf daartoe groen licht. Aan dit initiatief is wel gewerkt maar het heeft nog niet geleid tot het publiceren van jurisprudentie. Het deputaatschap heeft de wens om aan de uitvoering van dit initiatief wel verder te werken.

2 Samenstelling nieuwe deputaatschap

Tot en met deze verslagperiode heeft het deputaatschap gewerkt met zes primi en zes secundi. In eerste instantie worden de primi betrokken bij een nieuwe zaak en valt een secundus in, mocht een primus zich moeten verschonen bij de behandeling van een zaak om welke reden dan ook. Nu het aantal zaken in de afgelopen maar ook de daarvoor gelegen verslagperiode beperkt is gebleven, stelt het deputaatschap voor om voor de komende periode het deputaatschap anders in te richten, waarbij geen secundi meer worden benoemd. Het deputaatschap zal dan bestaan uit acht personen, waarvan vier met een theologische en vier met juridische deskundigheid. Ten minste vijf deputaten zullen een nieuwe zaak daadwerkelijk behandelen (en bijvoorbeeld een hoorzitting houden) maar waar mogelijk zal het voltallige deputaatschap de zaak bespreken en voorbereiden. Het voordeel van dit laatste is, zo is in de verslagperiode ook ervaren, dat nieuwe en voormalige secundi deputaten op deze wijze ervaring kunnen opdoen met de behandeling van verschillende zaken.

Op basis van het huidige rooster van aftreden (Bijlage 2) en de wens van één van de theologen om niet voor een nieuwe periode herbenoemd te worden, leidt het vorenstaande tot een voordracht voor de herbenoeming van vier deputaten met een theologische en drie deputaten met een juridische deskundigheid én voor de benoeming van één deputaat met een juridische achtergrond. De gehele voordracht zal in een later stadium aan de generale synode worden gedaan.

De grondslag voor het werk en voor de benoeming van het deputaatschap hoger beroep is gelegen in artikel 3 van de Generale regeling voor de kerkelijke rechtspraak (lid 1 en 4 hebben betrekking op de behandeling van beroepszaken bij classes en particuliere synodes):

1. Voor de voorbereiding van de behandeling van beroepen benoemen de classes en de particuliere synodes een deputaatschap dat bestaat uit ten minste vijf leden
2. Voor de voorbereiding van de behandeling van hoger beroepen en van verzoeken om herziening benoemt de generale synode een deputaatschap dat bestaat uit ten minste zeven leden.
3. De meerdere vergaderingen waarborgen bij de benoeming van deputaten dat er voldoende theologische en juridische deskundigheid binnen het deputaatschap aanwezig is.
4. Bij de voorbereiding van de behandeling van een beroep zijn ten minste drie deputaten betrokken
5. Bij de voorbereiding van de behandeling van een hoger beroep of een verzoek om herziening zijn ten minste vijf deputaten betrokken.
6. De meerdere vergadering bepaalt in haar benoemingsbesluit de benoemingstermijn van een deputaat op drie jaar. Herbenoeming is mogelijk voor ten hoogste twee termijnen.

Zoals in het bovenstaande verslag van de werkzaamheden is aangegeven wil het deputaatschap in de komende periode voortgaan met het besluit om kerkelijke jurisprudentie (in geanonimiseerde vorm) op enigerlei wijze te ontsluiten en te publiceren. Op dit punt wordt een vervolgoopdracht gevraagd.

Ook acht het deputaatschap het gewenst om in de nieuwe periode bij te blijven dragen aan kennisoverdracht en verbetering van de behandeling van ingesteld beroep bij meerdere vergaderingen. Op dit punt zal ook om een vervolgoopdracht worden gevraagd.

Samenvattend verzoekt het deputaatschap de generale synode om te besluiten:

Besluit:

- a. op grond van artikel 3, lid 2, van de Generale regeling voor de kerkelijke rechtspraak een deputaatschap te benoemen voor de voorbereiding van de behandeling van hoger beroepen en herzieningen bij de generale synode;
- b. het deputaatschap samen te stellen uit acht leden, vier leden met een theologische en vier leden met een juridische achtergrond;
- c. het deputaatschap opdracht te geven de werkzaamheden voort te zetten van het ontsluiten en publiceren van de kerkelijke jurisprudentie (in geanonimiseerde vorm), te beginnen met de uitspraken te doen door de Generale Synode van Meppel;
- d. het deputaatschap de opdracht te geven een bijdrage te blijven leveren aan kennisoverdracht en verbetering van de behandeling van ingesteld beroep bij classes en particuliere synodes;
- e. het deputaatschap een budget te verlenen van € 4.000 per jaar (in totaal € 12.000).

1 Opdracht van de GS Ede 2014

Besluit 2:

opnieuw een deputaatschap voor appelzaken bij de generale synode te benoemen, dat de behandeling van bezwaarschriften op de generale synode voorbereidt. Vooruitlopend op de inwerkingtreding van de herziene kerkorde krijgt het deputaatschap de naam: deputaten hoger beroep.

Besluit 3:

het deputaatschap opdracht te geven om – mede in verband met en vooruitlopend op de inwerkingtreding van de herziene kerkorde - een bijdrage te leveren aan kennisoverdracht en verbetering van de behandeling van ingesteld beroep bij meerdere vergaderingen.

Besluit 4:

het deputaatschap opdracht te geven om plannen te ontwikkelen en uit te voeren om de kerkelijke jurisprudentie (in geanonimiseerde vorm) op enigerlei wijze te publiceren.

Besluit 5:

deputaten een budget te verlenen van € 5.000 per jaar (in totaal € 15.000).

2 Samenstelling deputaatschap en rooster van aftreden

primi:

L. Bezemer, voorzitter	Wezep	2017
A. Morijn	Waddinxveen	2017
J. Roosenbrand	Delfgauw	2020
J. Storm, secretaris	Den Haag	2020
R. Tigelaar	Hardenberg	2023
T. Wendt	Ommen	2017

secundi:

W.H.K. Dijsterhuis	Waddinxveen	2020
C. Pel-Verkade	Terschuur	2023
R.R. Roth	Oegstgeest	2023
W. Tiekstra	Berkel en Rodenrijs	2020
H. Walinga	Ermelo	2017
R. van Wijnen	Zuidlaren	2023

Toegevoegd 2^e secretaris (geen deputaat)

L. Postma-Douma, Amersfoort

Begroting 2018 - 2020

Deputaten financiën en beheer hebben een overzicht van de uitgaven in de afgelopen periode gegeven. Aanvullend daarop doet ons deputaatschap een budgetvoorstel.

113	Deputaatschap Hoger Beroep			
	Budget		Werkelijk	verschil
	2012	€ 4.300	€ 284	€ 4.016
	2013	€ 4.300	€ 7.236	€ -2.936
	2014	€ 4.300	€ 2.503	€ 1.797
	2015	€ 5.000	€ 1.505	€ 3.495
	2016	€ 5.000		
	2017	€ 5.000		
			€ 2.882	gemiddeld
	Budgetvoorstel :	2018	2019	2020
		€ 4.000	€ 4.000	€ 4.000

Over de jaren 2012 tot en met 2015 is gemiddeld € 2.882 uitgegeven. Deze kosten zijn gemaakt voor: (1) reis- en vergaderkosten, inclusief de kosten van ondersteuning door de ambtelijk secretaris en (2) in 2013 aan een drietal bijeenkomsten in verband met de uitvoering van synodebesluiten waaronder deskundigheidsbevordering en professionalisering, te weten de basis cursus kerkelijke rechtspraak. In 2017 worden in het voorjaar bijeenkomsten wederom georganiseerd in dit kader (zie onder 2, verslag van werkzaamheden). Het deputaatschap stelt voor een jaarlijks budget vast te stellen van € 2.500 voor categorie (1), gebaseerd op de reis- en vergaderkosten in 2014, en een jaarlijks budget van € 1.500 voor categorie (2). Totaal € 4.000 per jaar.

4 Voortgangsverslagen

Het deputaatschap is vrijgesteld van het maken van voortgangsverslagen.